

EGY SZOKNYA, EGY PADRÁG... EGY KASTÉLY!

ENTERIÓRÖK ÉS MOZIPLAKÁTOK A HERMAN OTTÓ MÚZEUM GYŰJTEMÉNYÉBŐL

EDELÉNYI KASTÉLYSZIGET

MEGTEKINTHETŐ:
2024. január 15.

R

okokó idill, polgári vállalkozókedv és bürokratikus bornírtság dramatikus hullámváza jellemzi az edelényi kastély filmszerű történetét. Az építető francia gróf leszármazottjai Esterházy és Dessewffy rokonsággal lakják be a reformkor előtt felvirágzó kastélyt. Jönnek majd a világhírű Coburgok és gazdasági szerződést kötnek a Bódvavölgyi Bányatársaság békebeli vállalkozóival. Az államra szálló kastély 20. századi helyiségeiben időnként bűnözők raboskodnak, adóhivatali és járásbírói tisztviselők tüsténkednek, csendőrök posztolnak, szovjet parancsnokok parancsolgatnak...

A hazai kastélyok enteriőrjében 1945 előtt a barokktól a biedermeieren keresztül az art decóig sokféle történelmi stílus megjelenhetett. A főúri reprezentáció belső terei, mindenekelőtt a barokk és klasszicista kastélyok exkluzív kulisszái a polgári korban is megőrizték vonzerőjüket. Áhított mintaként, eszményített példakkal szolgáltak a demokratizált közélet olyan helyszíneinek építészetéhez, mint a színházak és operaházak, nagyszállodák és kávéházak, városi paloták architektúrája. A filmes szakma kulcsjeleneteihez a kastélyok és azok polgári reinkarnációi illusztris közeget kínáltak: a hatás nemcsak közvetlenül érvényesült, hiszen a stúdiók és filmgyárak akár maguk is felépíthették saját elképzelt álompalotáik káprázatos világát.

A történész Gyáni Gábor vonatkozó gondolatait idézve: a kastélyok *„Pusztá létükkel is kifejezik, hogy lakóik, a közelben elterülő birtok „örökletes” tulajdonosai nem ebből a közönséges világból valók. A nemesi elkülönültség, sőt magasabbrendűség és láthatatlanság igénye, a kastélyhoz kötött életforma ezért is bír oly nagy jelentőséggel mind a kastélybeliek, mind a kívülállók számára. Ráadásul a kastély népes személyzetre tart igényt, ezáltal kenyeret ad egy falu fiataljainak (...). A kastélyok nemcsak a lakói, a születési arisztokrácia történelmi eredete folytán, de fizikai voltukban is történelmi atmoszférát sugároznak magukból.”* (Gyáni Gábor: *Hétköznapi élet Horthy Miklós korában /Corvina Kiadó Kft. Budapest, 2006./ 46. oldal.*)

Kíváncsiság, vágyakozás, emelkedettség, romantikus miliő – a kastélyok tálcán kínálták a helyszíneket és témákat a filmes forgatókönyvíróknak.

A kiállítás szervezőinek fantáziáját is megmozgatta a kastély-jelenség, mindenekelőtt az edelényi barokk épületegyüttes. Sanyarú 20. századi sorsának reális bemutatása helyett ezúttal hóboros képzeletbeli kalandra, filmtörténetre, műtárgyakra és fantáziára alapozott kastélybeli játékokra invitálják a látogatókat! Előre bocsátjuk, hogy a kiállítás *„Cselekménye kitalált történeten alapul. Szereplői kitalált alakok, mindennemű egyezésük a valósággal csupán a véletlen műve”.*

Éjfél az edelényi kastélyszigeten... Két snájdig úriember frakkban, cilinderrel siklik át a parkon és a vaskos kastélyfalak sem jelentenek akadályt: szellemekkel van dolgunk, az 1930-as évek bonvivánjainak visszajáró kísértetei ők. Megtorpannak hirtelen a fordulóban...

- **TASZILÓ, DVÁGA BAHÁTOCSKÁM, NO NÉZZED CSAK... AZ OTTANALATABÁH!!!**
- **ARISZTID PAJTIKÁM, AMOTTAN MEG A MÁLY GERŐ. ÚGY RÁNDULT LE APALOTASZÁLLÓBA 39 ŐSZÉN, HOGY RÓFNYI KOIBÁSZOK ILLATOZTAK A POGGYÁSZBAN, NEHOGY ÉHEN VESSZEN ÚTKÖZBEN A BOLDOGTALANJA...**

EGY SZOKNYA, EGY NADRÁG

Rendezte:

Hamza D. Ákos, 1943

Lsz: HOM HTD 67.64.32.

SÁRI BÍRÓ

Rendezte:

Hegedűs Tibor, 1943

Lsz: HOM HTD 67.64.7.

- EGYÉBKÉNT A FILMBOLOND ELEMÉR GRÓF GÓRIA MINDEZT ÖSSZE... ÉLETE VOLT A MOZI, GYÚJTÓTTE ÉS BEKERETEZTE A PLAKÁTOKAT, IDEAGGATTA A FALARA. FEJÉBE VETTE, HOGY SAJÁT FILMET FORGAT A KASTÉLYBAN... RÁHAGYTÁK, ÁTENGEDTÉK NEKI A NYUGATI BÁSTYA KÖRNYÉKÉT, AZI RENDEZTE BE MAGÁNAK PÁNCÉLZATTAL, VELOCIPÉDDEL, FOTÓS ÉS MOZIS KELLÉKEKKEL...
- PEHSZE, PEHSZE, NANÁ, DE FIGYELD CSAK, A CSOHTOS... HÁNYSZOR, DE HÁNYSZOR JÁTSZTA A LILIOMFIT, AKKOHÁ KÓPÉ VOLT MÁN, HOGY A SIHATÓS JELENETNÉL HULLAKÉNT FELÜLT ELFÚNI A GYEHTYÁT...

MUKI
 Rendezte:
Ráthonyi Ákos, 1944
 Lsz: HOM HTD 6764.39.

- **NO HISZEN A KÓPÉSÁG! A SEZIONRÓL MEGTUDOD Ki, a SZOLGÁLÓ BŐZSI JUT ESZEMBE, AHOGYAN HAJLONG AZ ALMÁRIOM ELŐTT BŐSÉGES TOMPORÁVAL, BARÁTÉK!!!**
- **HÁJJ ÉS NÉZD, KÉHLEK...TOLNAY, KAHÁDY...**
- **MECSDA NŐK, ÖREGEM!**

+18

Arisztid és Tasziló kísértetutarak azóta sem bírnak betelni a látvánnyal...

Tisztelt vendégeink, kéretik ügyelni a zárórára!

FÉRFIHÜSÉG

Rendezte:

Daróczy József, 1942

Lsz: HOM HTD 67.64.10.

CSALÓDÁS

Rendezte:

Bán Frigyes, 1942

Lsz: HOM HTD 67.64.27.

*Ja, és a házigazdánk...
Szóval a párbeszédben említett filmbolond Elemér gróf...*

EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREK:

NEMZETI ÖRÖKSÉGVÉDELMI FEJLESZTÉSI NONPROFIT KFT.
NEMZETI FILMTÖRTÉNETI ÉLMÉNYPARK, ÓZD
HERMAN OTTÓ MÚZEUM, MISKOLC
EDELÉNYI KASTÉLYSZIGET

